

**Referat fra rådsmøde
den 10. dec. kl. 18-22 (inkl. spisning)
Mødelokalet, Nationalparkcenter Thy,
Vesterhavsgade 168, 7700 Thisted**

Deltagere:

Niels Vase, Lars Smith, Charlotte Boje Andersen,
Tage Espersen, Bo Fink, Alexander Bengtsen, Gitte
Schjøtler, Mads Agerholm, Johanne Vibe Kristensen,
Jytte Nielsen, Mai-Britt Klitgaard, Hans Chr.
Mikkelsen, Jens Krabbe, Jesper Lousdal, Philip
Hahn-Petersen, Torben Karlshøj, Jens Kristian
Kjærgaard

Sekretariatet:

Hanne Hornstrup (pkt. 1-3), Else Østergaard
Andersen (referent)

Afbud:

Lone Mark, Lars Rask Mortensen, Morten Brown
Stummann, Peter Krusborg

Nationalpark Thy
Vesterhavsgade 168, Nr. Vorupør
7700 Thisted

Tlf.: 72 54 15 00
CVR: 32995462
EAN: 5798000860568

thy@danmarksnationalparker.dk
www.nationalparkthy.dk

Ref. ELOES
Den 10. december 2024

Nr.	Dagsorden	
1.	Bevilling på finanslov 2025 Bilag 1: Finanslov 2025 Bilag 1a: Brev fra miljøministeren	<i>EØA orienterede kort. NV takkede for, at der er flere fra rådet, der har gjort forskellige ting, mhp. at sikre bevillingen.</i>
2.	Certificering af Nationalpark Thy produkter Bilag 2: CertificeringLogo	<i>HH nævnte, at der er enkelte, der ikke har genansøgt af forskellige årsager. PHP nævnte, at honningproduktion kan gå ud over de 280 arter af vilde bier, og fandt det derfor ikke foreneligt med nationalparkens formål at certificere honning. Rådet anbefalede i øvrigt godkendelse af ansøgningerne.</i>
3.	Fundraising ift. både privatpersoner og virksomheder Bilag 3: Fundraising	<i>NV nævnte, at der i relation til arv, er en mulighed for, at den andel, der testamenteres til Nationalpark Thy vil kunne betale for boafgifter for alle arvinger. HH nævnte, at indsatsen vil blive</i>

Nr.	Dagsorden	
		<p>fortalt om til en Business Breakfast i slutningen af januar.</p> <p>NV nævnte, at ESG-rapportering kommer til at betyde noget for nogle virksomheder, både større og underleverandører. Rådet tog orienteringen til efterretning.</p>
4.	<p>Naturnationalpark Hanstholm</p> <p>Bilag 4: Naturnationalpark Hanstholm</p> <p>Bilag 4a: Beskrivelse af bestyrelser i naturnationalparker</p>	<p>NV hilste fra MBS, der desværre er syg. NST går ind for at udsætte store græssere også i den vestlige del af området i Hanstholm Vildtreservat. JL nævnte, at der er behov for, at krondyrene har nok at leve af og har derfor svært ved at se et større antal yderligere dyr. TE fandt, at man kunne bytte med nogle arealer længere mod øst, hvor der er flere besøgende. BF var enig i dette, men nævnte også, at der er et element af forsøg i det, som bør ske under kontrollerede forhold. JKK nævnte, at der er lagt en stor plan ud for afgræsning i den vestlige del af Tved Plantage. Han finder, at den centrale del af reservatet bør friholdes i hvert fald for kvæg. PHP fandt, at NST's forslag er godt og vigtigt for at skabe mere dynamik i klitheden og i klitterne til gavn for den truede biodiversitet. Krondyrene kommer ikke i noget særligt omfang i den vestlige del af reservatet. Han bemærkede, at krondyrene også er genintroduceret i Thy for relativt kort tid siden, og at der også bør være plads også til heste, okser og bisoner. Den videnskabelige arbejdsgruppe finder også, at der er behov for større dyr i Hansted Reservatet og gerne helt ud til strandkanten. Han fandt, at det er en unik mulighed. PHP fandt, at bestyrelsesformanden skal have</p>

ret til at træffe de beslutninger, han finder er de rigtige. JKK nævnte, at der er mange krondyr i området, hvor der er fjernet rynket rose. MBK nævnte, at den vestlige del er at betragte som en steppe, og fandt, at det bør være heste, hvis der skal flere dyr til. GS spurgte, om der er modstrid ift. om der skal sættes et forsøg i gang først. PHP nævnte, at bestyrelsen har været på besøg i Almindingen, hvor der er mange besøgende uden uheld. LS nævnte, at BFN er meget kritiske overfor tanken om kreaturer i Hansted-reservatet, fordi de er bekymrede for, hvad det har af indvirkning på de næringsfattige søer og klitlavninger. Han fandt ikke, man kan sammenligne med østdanske og mere næringsrige biotoper. Sætter man kreaturer ud, vil man risikere, at der vil ske en næringsophobning i søvandet og dermed ændring af biotopen. Den atlantiske klitnatur indeholder andre og mere sjældne arter. Det er fint med forsøg med hesteafgræsning – men udenfor reservatet, der har været der i mange år. Det er betænkeligt, at gøre det til et eksperiment. BF nævnte, at der med så store arealer kan være lidt at give af. Området omkring Isbjerg og Tved Kirke bør friholdes for hegn af hensyn til besøgende. NV fornemmede, at der er opbakning bredt i rådet til heste, som mere velegnede af flere årsager end andre, større dyr, men at det også handler om, hvor man sætter dem ud. Han kunne ikke bakke op om dyr, der ikke hører hjemme i landet. PHP nævnte, at der ikke er tale om forsøg. Københavns

Nr. Dagsorden

Universitet har ikke fundet, at der er risiko for søerne. Han nævnte, at europæisk bison er hjemmehørende i det økosystem, der er her i dag. TE nævnte, at der er sat hegn om Lild Strandkær for at undgå næringsberigelse. JN spurgte PHP, om bisonen levede på den nordatlantiske klithede? MA nævnte, at hegnet vil betyde en voldsom begrænsning for befolkningens brug af naturen for folk, der er bange for de større dyr. PHP støtter idéen om at nogle af de mest besøgte områder i den østlige del af Tved Plantage holdes uden for hegnet af hensyn til de besøgende og naboer, der ikke er trygge ved store dyr. Han nævnte, at sommergræsning i små folde og helårsgræsning på store naturområder har vidt forskellig betydning for naturen. Derfor mente han ikke eksemplet fra Lild Strandkær kan bruges til sammenligning med Hanstholm. LS nævnte, at der jo også er noget i relation til tilsyn med dyr. Hvordan vil man tilse dem i den lukkede del af vildtreservatet, uden at det giver en forstyrrelse, som er en ekstra belastning af et meget sårbart stykke natur. Han fandt, at køer og heste kan man se alle andre steder i landet, mens reservatet er noget enestående.

5. **Evt. fortsat samarbejde med Nordjyske**
Bilag 5: Samarbejde med Nordjyske

GS spurgte, om Thy Mors Ligeher-nu kunne bruges. TE nævnte, at det ikke er de lokale, der er målgruppen. BF nævnte, at Facebook er egnet til at lægge historier op som i julekalenderen. JVK nævnte, at et lille facebook-opslag også tager tid. Rådet overlader til bestyrelsen, om det er ressourcerne værd. CBA

Nr.	Dagsorden	
		<p>nævnte, at det, at pressemeddelelserne ikke bliver taget, at de ikke engagerer sig i Naturmødet, naturnationalparker o.l. er et kæmpe demokratisk problem. Arbejder man historisk med aviser, kan man finde mange spændende emner tilbage i tid, og det er frygteligt, hvordan det er ødelagt. LS nævnte, at den journalistiske strategi er ændret fra lokale journalister til emneopdeling, så dem, der ved noget, må ikke fx skrive om nationalparken.</p>
6.	<p>Forlængelse af bestyrelsen med to måneder Bilag 6: Forlængelse af bestyrelsen Bilag 6a: Brev fra Miljøministeriets Departementschef</p>	<p>NV nævnte, at bestyrelsen er blevet forlænget med to måneder. Han konkluderede, at såfremt der kommer nogle relevante emner, så fortsætter rådet gerne til udgangen af februar.</p>
7.	<p>Orientering</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Naturfonds køb af jord b. Status vedr. udviklingsplanen for Stenbjerg Landingsplads c. IUCN grønlistning i Norden d. Workshop om ruter på NST's arealer e. Workshop om EU Life Duneamics ansøgning f. Høringssvar, forvaltningsplan for urørt skov <p>Bilag 7b: Status, udviklingsplan Stenbjerg Landingsplads Bilag 7c: Forstudie, IUCN Grønlistning af beskyttede naturområder i Danmark Bilag 7d: Slides fra workshop om ruter på NST's arealer Bilag 7e: Slides fra workshop om ansøgning Bilag 7f: Høringssvar, urørt skov</p>	<p>Ad a) NV nævnte, at der er tegn på andre, der er interesserede i at investere i natur. Rådet tog orienteringen til efterretning.</p> <p>Ad b) Intet at bemærke</p> <p>Ad c) Ib Nord Nielsen har deltaget i workshoppen. PHP nævnte, at det kan være relevant at gå til den danske IUCN-repræsentation med lidt skepsis ift. faglighed.</p> <p>Ad d) Der bliver forventeligt en runde mere i bestyrelse og råd i starten af næste funktionsperiode. MA nævnte, at man skal være opmærksom på, at områderne med faciliteter ikke bliver for små. Han nævnte, at NST har negligeret stivogternes indsats.</p> <p>Ad e) Intet at bemærke.</p> <p>Ad f) Intet at bemærke.</p>

Nr.	Dagsorden	
8.	Udkast til mødeplan 2025	<i>NV nævnte, at fortsætter man gerne i næste periode, så skriv d. 18. marts i kalenderen.</i>
	<ul style="list-style-type: none"> a. 18. marts kl. 19-22 b. 10. juni kl. 19-22 c. 16. september kl. 19-22 d. 9. december kl. 19-22 	
9.	Tak for jeres indsats 2021-24!	<i>NV takkede for indsatsen og de mange initiativer, deltagelse og engagement. EØA nævnte, at der er en julegave til alle.</i>
10.	Eventuelt	<i>EØA nævnte, at der er givet tilladelse til forpladsprojektet ved Lodbjerg Fyr.</i>
11.	Godkendelse af referat	<i>Referatet blev godkendt.</i>